

PERSONÁLIE

Redakční rada časopisu na svém pravidelném zasedání koncem března rozhodla, že bude zařazena další rubrika časopisu *Vojenské rozhledy*, a to **Personálie**.

Na poprvé si redakce vybrala bývalého vojáka, generála, vědce, člověka, který ze své funkce myslel i na budoucnost tohoto státu. Člověka, který dokázal definovat vojenské potřeby Československa i v období studené války bipolárně rozděleného světa, kdy se takové názory označovaly přímo za „kacířské“.

Generálporučík ve výslužbě Ing. Václav Vitanovský, CSc. narozen 28. března 1916 v Plzni. Civilní vzdělání ukončil na reálném gymnasiu maturitou ve věku 19 let v Karlových Varech v roce 1935. I když měl zájem pokračovat ve studiu na vysoké škole, tak mu to finanční rodinná situace neumožnila. To byl jeden z důvodů, proč se již v roce 1935 přihlásil dobrovolně do armády. Nastoupil vojenskou službu k dragounskému pluku v Klatovech jako aspirant, s předurčením na funkci velitele čety. V roce 1938 se zúčastnil mobilizace již v hodnosti poručíka po absolvování hranické vojenské akademie. Po skončení mobilizace až do doby obsazení Československé republiky německými okupačními vojsky vykonával funkci velitele eskadrony. Po demobilizaci v roce 1939 nastoupil do obchodní akademie v Klatovech jako profesor tělesné přípravy. Zde učil až do roku 1943, kdy měl být totálně nasa-

zen do Německa k plnění pracovních povinností. Pomocí známého lékaře se mu podařilo nasazení vyhnout, ale ne již pracovnímu nasazení v protektorátu Čechy a Morava, které vykonával v lese jako lesní dělník v polesí Klatovy.

Po vítězství spojeneckých vojsk nad fašistickým Německem, i když měl i jiné možnosti v civilním povolání, přesto nastoupil službu v armádě, a to opět k dragounskému pluku do Klatov. Poprvé začal uvažovat o vojenské kariéře v roce 1947, a proto se následující rok přihlásil ke studiu na Válečnou školu v Praze. Závěr jeho studia byl poznamenán hromadným propouštěním důstojníků, těch, kteří vystudovali předválečné vojenské vysoké školy a akademie anebo přišli do čs. armády ze západního odboje - armád. Právě toto období předurčilo souhrou náhod jeho další vojenskou kariéru jako vojáka z povolání. V závěru studia na Válečné akademii (krátce před jejím ukončením) z důvodů dosahování velmi dobrých studijních výsledků, byl nucen školu opustit, protože byl ustanoven do funkce zastupce velitele pluku v Břeclavi. Po ročním působení v této funkci byl převelen do Mikulova. Zde přebíral velení pluku od bývalého legionáře podplukovníka Matala. V Mikulově se ani pořádně neohřál a již po ročním velení byl pověřen funkcí náčelníka štábu armádního sboru v Brně.

V roce 1952 byl vyslán velením armády na Válečnou akademii generálního štábu SSSR do Moskvy. Své studium zde ukončil v roce 1954. Po návratu do Československa se opět stěhoval, a to tentokrát do Trenčína. Byl ustanoven do funkce náčelníka operačního oddělení 2. vojenského okruhu. Po jednoročním působení v této funkci byl převelen do Prahy na generální štáb ministerstva národní obrany, a to na operační správu. Do roku 1968 nejenže

vykonával všechny náčelnické funkce na operační správě včetně náčelníka operační správy, ale i funkci zástupce náčelníka generálního štábu. Po příchodu do Prahy i při plnění náročných pracovních povinností stačil na úkor rodinného života absolvovat postgraduální studium, které úspěšně ukončil a získal vědecké ohodnocení za svoji práci - Obecné problémy vojenství všemi hlasy komise - kandidáta vojenských věd. Zároveň často publikoval své názory na řešení strategických otázek v rámci možností, což bylo možné na stránkách časopisu Vojenská mysl. V tomto překotném stavu stačil napsat dvě teoretické práce a vydat je knižně. A právě, především tyto publikace „Vojenská strategie“ a „Vojenská strategie koaličního pojetí“ způsobují konec jeho vojenské kariéry. Zde tehdejší mocní po dovršení fyzického věku 55 let ihned generálporučíka Ing. Václava Vitanovského propustili do zálohy.

Dnešní generace o tomto člověku toho moc neví. Akademie nikde v literárních pramenech jeho knihu Vojenská strategie neuváděla. Vždyť oficiálně ji bylo nařízeno skartovat. Proč? Protože si dovolil jako voják - vědec (kandidát vojenských věd) mít vlastní názor a ten i publikovat. Došlo to tak daleko, že již po propuštění do důchodu byl vyzván VAAZ, aby vrátil vědecký titul kandidáta vojenských věd. Či zájem byl, aby jméno Vitanovský zmizelo ze všech důležitých oblastí vojenského života? Zřejmě vycházel ze strany tehdejšího MNO (především ministra a politického vedení armády), tak i z těch nejvyšších míst ÚV KSČ a velení sovětské armády.

Ve své práci jasně ukázal, že nelze vyvíjet nátlak na jednoho z účastníků koalice v tom smyslu, že má v prvním strategickém sledu nedostatečné množství živé síly a především techniky, ždímat z něho nemožné, současně sledovat své vlastní politické a vojenské cíle. Je vidět, jakým způsobem jsme byli závislí na vojenské doktríně a strategii Sovětského svazu.

Závěrem bych chtěl čtenářům ještě sdělit, že i přesto, že se generál Vitanovský nezajímal o dění v armádě a trávil celou dobu v důchodu, tak po roce 1989 se aktivně podílel i ve svých 75 letech na řešení otázek vojenské doktríny a strategie ČSFR.

-MW-